

Peltojen kuivatus ja ojien kunnossapito tarvitsevat tekijöitä

Kiinnostaako ojaisännöinti?

Koulutuksen tausta ja tarve

Pelto- ja metsämaat on ojitettu, koska se on edellytys toimivalle satoa tuottavalla maataloudelle sekä järkevälle metsätaloudelle. Aiemmin valtion työnä ja tukemana ojaverkostoa on Suomessa rakennettu ja kunnostettu satojatuhansia kilometrejä. Valtion rooli on sittemmin kaventunut ja vastuu siirtynyt maanomistajille. Suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito kuuluvat nyt niille, jotka asuvat valtaojien varsilla ja joiden pellot tai metsät hyötyvät kuivatuksesta. Valitettavasti vain harvoilla maanomistajilla on minkäänlaista kokemusta tai tietoa siitä, miten monien valtaojien kipeästi tarvitsema kunnossapitohanke pitäisi tai kannattaisi viedä läpi. Myöskään metsäojituskäytännöt eivät ole tuttuja ja maanomistajilla on harvoin tietoa ojitussyhteisön olemassaolosta, jäsenistä tai aktivoimisesta jälleen toimintakykyiseksi. Puutteita on myös käytännön ojitushankkeen toteuttamiseen liittyvien asioiden tuntemuksessa. Näitä ovat mm. urakoitsijan kilpailuttaminen, urakkasopimuksen solmiminen, kustannusosittelun tekeminen ja avustusten hakeminen. Tarvetta on myös isännöitsijöistä, jotka hallitsevat järven kunnostushankkeen läpiviennin ja isännöitsijöistä, jotka osaavat lukea kosteikkosuunnitelmaa ja ohjeistaa urakoitsijaa kaivussa.

Ojaisäntää tai laajemmin vesitalousisäntää kaivataan, jotta olisi joku, jolla olisi nämä taidot näpeissään samaan tapaan kuin tieisännillä tieasioissa. Koko Suomessa ei tällä hetkellä ole montakaan ojitusisännöintiä ammatikseen tekevää, joten koulutuksen tarve on suuri. Kunnostusta kaipaavia maatalousalueiden oja on joka puolella ja muuttuvat ilmasto-olosuhteet asettavat vuosi vuodelta enemmän haasteita ojien toimivuudelle.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Koulutuskeskus SEDU ja Hämeen ammattikorkeakoulu järjestävät yhteistyössä syksyllä alkavan koulutuksen. Maa- ja metsätalousministeriö myönsi avustusta ensimmäisen koulutuksen järjestämiseen.

Koulutuksen sisältö

Koulutuksen aikana käydään läpi ensin kuivaukseen ja ojitukseen liittyvät taustat ja perusasiat mukaan lukien suunnitelmat, hydrologiset perusteet, erilaiset vesistöhankkeet, tärkeimmät asiaan liittyvät lait ja muut säädökset, sekä vesiensuojeluasiat. Kurssiin on liitetty myös metsäojitusosio. Lisäksi kurssiin kuuluu tukeva paketti käytännön ojituksen järjestämisestä, joka sisältää vesistöhankkeen läpiviennin kaikki vaiheet urakan kilpailuttamisesta viranomaisyhteistyöhön ja tarvittaviin lupiin, ilmoituksiin ja tukien hakuun. Koulutukseen kuuluu olennaisena osana myös ojitussyhteisön hallinta (oikeudet ja velvollisuudet) sekä vesitalousisännöinnin käytännön toiminta kaikkine siihen liittyvine tehtävineen, sen liiketaloudelliset edellytykset sekä muotoilu liiketoiminnaksi.

Koulutuksen tavoite

Tavoitteena on, että koulutuksen läpikäyneillä on valmiudet vesitalousisäntinä toimimiseen ja sen muotoilemiseen liiketoiminnaksi. Tarkoitus on, että kurssin suorittaneet pystyvät itsenäisesti aktivoimaan ojitussyhteisöt ja hoitamaan kuivatushankkeisiin tai ojakunnostuksiin liittyvät käytännön toimet suunnitelmien teettämisestä loppukatselmuksiin ja koordinoimaan erilaisia vesistö-kunnostushankkeita alusta loppuun. Kurssilaisille myös selvitetään perusteellisesti mistä kaikkialta löytyy oppaita, ohjeita, apua ja neuvoja ojaisännöinnissä eteen tuleviin erilaisiin pulmatilanteisiin. Koulutuksesta saa eniten irti, jos on jo jonkin verran kokemusta ojitus-, peruskuivatus- tai muista vesistöhankeista taikka isännöinnistä. Koulutuksessa käydään sisältö läpi käytännönläheisesti esimerkkitapausten avulla.

Tervetuloa koulutukseen!

Lisätietoja koulutuksesta:

SEDU

Heikki Koskimies
heikki.koskimies@sedu.fi p. 040 8302 388

Hämeen Ammattikorkeakoulu

Henrik Lindberg
henrik.lindberg@hamk.fi p. 050 5745 380

Minna Palos
minna.palos@hamk.fi p. 040 567 7627

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Anni Karhunen
anni.karhunen@ely-keskus.fi p.0295 022 878

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Outi Leppiniemi
outi.leppiniemi@ely-keskus.fi p. 0295 028 016

Lisätietoa, ohjelma ja ilmoittautuminen:

www.sedu.fi/Ojaisannointi

Koulutuksen ajankohta ja käytännön järjestelyt

Koulutus järjestetään kursseina, jossa on kolme 3 pv lähiopetusjaksoa ja 3 tehtäväosiota, joista yksi etukäteistehtävä ja kaksi kotitehtävää lähijaksojen välissä. Kurssin päätyttyä on loppupentti.

Kurssin voi valita myös osaksi SEDUn vuonna 2019 alkavaa Maaseudun vesitalouden erikoisammattitutkintoa.

KOULUTUSAIKATAULU

1. jakso 31.10-2.11.2018 Ilmajoki, päivät 1-3
2. jakso 28.11.-30.11.2018 Mustiala, päivät 4-6
3. jakso 16.1.-18.1.2019 Ilmajoki, päivät 7-9

Lukujärjestys voi vielä muuttua päivien aikataulujen tai luennoitsijoiden osalta, mutta sisältö on jo vahvistettu. Ilmoittautuneet pidetään ajan tasalla.

Lähijaksoista 1. ja 3. järjestetään Ilmajoella Koulutuskeskus SEDUn tiloissa ja keskimäinen Hämeen ammattikorkeakoulussa Mustialan toimipisteessä. Molemmissa paikoissa on mahdollisuus majoitukseen ja ruokailuun.

Ilmoittautuminen on avoinna 1.9 - 10.10.2018 ja kurssille valitaan n. 25 osallistujaa, joten kannattaa toimia nopeasti. Kurssin hinta 150 euroa ja lisäksi päälle tulevat matka-, ruokailu ja majoituskustannukset.